

**ÖZEL HASTANELER YÖNETMELİĞİNDE
7 NİSAN TARİHİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER
ve
HUKUKİ DEĞERLENDİRME**

27.3.2002 tarihinde yürürlüğe giren Yönetmelik, defalarca değişikliğe uğradı. Yönetmelik'te son değişiklik 7 Nisan tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Hatırlanacağı gibi ardı ardına yapılan hukuki düzenlemeler ile özel sağlık kuruluşlarında çalışacak hekimler yönünden önce kadro sınırlamaları getirilmiş, yanı sıra muayenehane ve poliklinik açma ve faaliyet yürütme koşulları da zorlaştırılmıştı. Bilindiği gibi bu adımlar ile bir yandan özel sağlık kuruluşu sahiplerinin en büyük maliyet kalemi olarak sıraladıkları "hekim emeği" değersizleşirken, diğer yandan 'Tam Gün Yasasının' gündemde olduğu bugünlerde, özel hekimlik alanı bir seçenek olmaktan çıkartılmak istenmektedir.

Özel Hastaneler Yönetmeliğinde yapılan değişiklikler de, bu tablonun bir parçasıdır.

Hatırlanacağı gibi Yönetmelikteki son değişiklik, 14 Ocak tarihinde¹ yapılmıştı.

Önceki değerlendirme yazılarımızdan hatırlanacağı gibi **23 Eylül değişiklikleriyle**²; özel hastane kadrolarının belirlenmesinde esaslı değişiklikler yapılmış, hekimlerin özel hastanelerde çalışma biçimleri yeniden düzenlenmiş ve daha da sınırlanmış, özel laboratuvarlardan veya kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde kurulan laboratuvarlardan hizmet satın almasının yolu açılmıştı.

14 Ocakta ise; hekimlerin çalışma hak ve özgürlüklerine yönelik engel ve kısıtlamalar arttırılırken, diğer yandan Hastanelerin birleşme devir, taşınma vb işlemleri kolaylaştırılıp, hatta teşvik edilmiş, böylece sağlıktaki tekelleşme için yani "büyük balığın küçük balığı yutması" için bir adım daha atılmıştır.

7 NİSANIN GETİRDİKLERİ

1- Yönetmeliğinin "*Hastanenin bir kısmında faaliyetin geçici olarak durdurulması*" başlıklı 63. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi değiştirilmiştir.

ÖNCEKİ HALİ

a) Faaliyet izin belgesinde yazılı hasta kabul ve tedavi edeceği uzmanlık dallarından birinde veya birkaçında kadrolu uzman tabip bulundurmadığı tespit edildiği takdirde, ilgili uzmanlık dalında çalıştırılacak kadrolu uzman tabip temin edilinceye kadar.... eksikliği tespit edilen birimin faaliyeti, valilikçe geçici olarak durdurulur ve Bakanlığa bildirilir.

SON HALİ

"a) Faaliyet izin belgesinde yazılı hasta kabul ve tedavi edeceği uzmanlık dallarında

¹Ayrıntılı değerlendirme yazısı; "Özel Hastaneler Yönetmeliğinde 23 Eylül ve 14 Ocak Tarihlerinde Yapılan Değişiklikler ve Hukuki Değerlendirme" başlığı altında web sitesinin hukuk sayfalarında yer almaktadır. <http://www.istabip.org.tr/index.php/huk/guencel-hukuk/1809-ozel-hastaneler-yoenetmeliinde-23-eyluel-ve-14-ocak-tarihlerinde-yapilan-deiiklikler-ve-hukuki-deerlendirme.html>

² Ayrıntılı değerlendirme yazısı; "Özel Hastaneler Yönetmeliğinde 23 Eylül Değişiklikleri ve Hukuki Değerlendirme" başlığı altında web sitesinin hukuk sayfalarında yer almaktadır.

bu Yönetmeliğe göre gerekli uzman tabip bulundurmadığı tespit edildiği takdirde, ilgili uzmanlık dalında çalıştırılacak uzman tabip temin edilinceye kadar”.... eksikliği tespit edilen birimin faaliyeti, valilikçe geçici olarak durdurulur ve Bakanlığa bildirilir.

2- “Özel hastanenin devri” başlıklı 69. madde değiştirilmiştir.

SON HALİ

“MADDE 69 – Özel hastanelerin bu Yönetmelik kapsamındaki kişilere devri halinde;

a) Taraflar arasında yapılan hastane işletmesinin devrine ilişkin sözleşme aslı veya müdürlük onaylı sureti,

b) Devreden ve devralan şirketlere ait devir sözleşmesi tarihi itibarıyla geçerli olmak üzere imza yetkisine sahip kişilerin imza sirkülerinin yer aldığı belge ve ticaret sicil memurluğundan alınacak faaliyet belgesi,

c) İlgili mevzuatına uygun olarak işletmenin devrine ilişkin devralan ve devreden şirketlerin yönetim kurulu/ortaklar kurulu kararının noter onaylı örneği,

ç) Devreden ve devralan tarafa ait dilekçeler,

ile birlikte devir tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde müdürlüğe başvurulması zorunludur. Devralan kişi adına ruhsatname ve faaliyet izin belgesi tanzim edilinceye kadar hastanenin faaliyeti devreden sorumluluğunda devam eder. Şayet devreden sorumluluğunda faaliyet gösterilmesi istenmiyor ise, devralan kişi adına ruhsatname ve faaliyet izin belgesi tanzim edilinceye kadar hastanenin faaliyetine ara verilir. Devir işleminin Bakanlıkça onaylanması halinde onbeş işgünü içerisinde 13 üncü maddenin ikinci fıkrasının (h), (ı), (k), (m) ve (n) bentlerinde yer alan devralana ait belgeler ve devralan adına düzenlenmesi gereken sözleşmeler ilgili sağlık müdürlüğüne iletilir.”

3- “Özel hastanenin kalite ve verimliliğini artırmak amacıyla izin verilebilecek hususlar” başlıklı Ek 5. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinin (1) numaralı alt bendinin ilk cümlesi ile aynı fıkranın (ı) bendinin ilk cümlesi değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

ÖNCEKİ HALİ

1) (Değişik:RG-14.1.2011-27815) Tabip, diş tabibi ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar, kadrolu olarak çalıştıkları özel hastane veya tıp merkezi dışında en fazla iki özel sağlık kuruluşunda kadro dışı geçici çalışabilirler.

SON HALİ

“Tabip, diş tabibi ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar, 1219 sayılı Kanununun 12 nci maddesine uygun olmak kaydıyla kadrolu olarak çalıştıkları özel hastane veya tıp merkezi dışında en fazla iki özel sağlık kuruluşunda kadro dışı geçici çalışabilirler.”

ÖNCEKİ HALİ

ı) (Ek:RG-23.9.2010-27708) Mesleğini serbest olarak icra eden hekimler muayenehanesine müracaat eden hastalarının teşhis ve tedavisini özel hastanelerde yapabilirler. Bu durumda hastalar, hastanedeki tedavi masraflarının kendileri tarafından karşılanacağı hususunda bilgilendirilir. Bu hekimlere hizmet sunan hastanenin mesul müdürü her ay sonu itibarıyla tedavi edilen hasta sayısı ve hekim ismini müdürlüğe bildirir. Ayrıca bu şekilde tedavi gören hastalara ayrıntılı fatura düzenlenir.

SON HALİ

“1219 sayılı Kanununun 12 nci maddesine uygun olmak kaydıyla mesleğini serbest olarak icra eden hekimler muayenehanesine müracaat eden hastalarının teşhis ve tedavisini özel hastanelerde yapabilirler.” Bu durumda hastalar, hastanedeki tedavi

masraflarının kendileri tarafından karşılanacağı hususunda bilgilendirilir. Bu hekimlere hizmet sunan hastanenin mesul müdürü her ay sonu itibariyle tedavi edilen hasta sayısı ve hekim ismini müdürlüğe bildirir. Ayrıca bu şekilde tedavi gören hastalara ayrıntılı fatura düzenlenir.

YENİ FIKRA

“k)Bakanlıkça yapılacak uzman hekim planlaması çerçevesinde **ilan edilecek dönemlerde ve belirlenen uzmanlık dallarına göre özel hastanelere ek kadro verilebilir.** Bu kadrolar, kamu ve özel sağlık kurum ve kuruluşlarında uzmanlık dallarına göre mevcut uzman hekim sayıları, bunların kamu ve özel sektördeki oransal dağılımları, özel hastanelerin yatak kapasiteleri ve doluluk oranları, ameliyathane, yoğun bakım ve özellikle üniteleri ile bu birimlerin verimliliği, ilgili alanda ve bölgedeki ihtiyaç çerçevesinde ve hizmet biriminin devamlılığı için gerekli asgari kadro talepleri dikkate alınarak, Planlama ve İstihdam Komisyonunun görüşü alınmak suretiyle belirlenir. Belirlenen uzman hekim kadroları, kadrolu uzman sayısı toplam yatak sayısının 2/5’i oranını geçmeyen özel hastaneler öncelikli olmak üzere ve toplam kadrolu uzman sayısının her bir dönemde %10’unu geçmeyecek sayıda verilebilir. Bu kadrolar **hastane hekim kadrosu olarak değerlendirilir.**”

4- Yönetmeliğe ek madde eklenmiştir.

YENİ DÜZENLEME

“**Vakıf üniversiteleri ile özel hastane işbirliği**

EK MADDE 8 – Yükseköğretim Kurulunun uygun görüşüyle vakıf üniversitelerinin, ilgili mevzuatı gereğince gerekli izinleri alması ve tıp fakültelerinin bulunduğu ildeki asgarî 150 yataklı olması kaydıyla en fazla iki özel hastane ile işbirliği yapılması halinde **bu hastanelere planlamadan istisna olarak, üniversite anabilim dalı ve bilim dalı yapılanmasına uygun yeterli altyapının oluşturulması halinde uzmanlık dalı ilavesi ve sadece üniversiteden görevlendirilmiş doçent ve profesör unvanlı öğretim üyelerine olmak üzere hastane toplam yatak sayısının ½’ si oranına kadar ek kadro tahsis edilir.** Bu uzmanlık dallarının gerektirdiği tıbbi hizmet birimleri, teknoloji yoğunluklu tıbbi cihazlar kurdurulabilir. Özel hastaneye tahsis edilen bu kadrolar ve uzmanlık dalları ile tıbbi hizmet birimleri ve teknoloji yoğunluklu tıbbi cihazlar, işbirliğinin sona ermesi halinde hastane hekim kadrosu ve faaliyet izin belgesinden düşülür.

Aynı ilde ve aynı sahiplikte olan birden fazla özel hastanenin toplamda 200 yatağa ulaşması halinde bu hastaneler birinci fıkra kapsamında değerlendirilir.”

5- Yönetmeliğin “Ön izin başvuruları ve ruhsatlı hastaneler” başlıklı geçici 6. maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

YENİ FIKRA

“Bu madde kapsamında ön izin alanlar, ön izne esas projelerindeki kapasiteleriyle sınırlı olmak ve dördüncü fıkarda öngörülen sürelerde ruhsatname almak kaydıyla aynı il içerisinde bu Yönetmeliğe uygun başka bir alana ön iznini taşıyabilir.”

6- Yönetmeliğin geçici 14 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

YENİ FIKRA

“Birinci fıkranın (a) ve (ç) bentleri kapsamındaki tabip, diş tabibi ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanlar, müdürlüğe süresi içerisinde başvurusunu yapamayanlar da dâhil olmak üzere **2/5/2011 tarihine kadar 1219 sayılı Kanunun 12 nci maddesine uygunluk sağlayarak buna dair belgelerini müdürlüğe sunmaları halinde kısmî zamanlı görev yaptığı özel hastanede**

kadro dışı geçici çalışabilirler. Bu süre içerisinde uygunluğunu sağlamayanların çalışma belgeleri iptal edilir.”

Atıf yapılan (a) ve (ç) bentleri ise şöyledir.

a) Özel hastanelerde kısmi zamanlı olarak çalışan hekimler ile tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların kadrolu olarak çalışmak istemeleri halinde Bakanlığımızca planlama dışı geçici olarak çalışmalarına izin verilir. Bu geçici çalışma hekimlere/uzmanlara yönelik bir hak olup özel hastaneye müktesep kadro hakkı vermez. Bu şekilde çalışan hekimin/uzmanın hastaneden ayrılarak başka bir hastanede çalışmak istemesi halinde çalışma belgesi iptal edilir ve yeni başlayacakları hastane için bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesi kapsamında değerlendirilirler.

ç) (Ek:RG-14.1.2011-27815) 11.3.2009 tarihinden sonra bir sağlık kuruluşunda kadrosu olmadığı için görev yaptığı özel hastanede kısmi zamanlı çalışma belgesi iptal edilenler, 28.2.2011 tarihine kadar müdürlüğe müracaat etmeleri ve bu Yönetmelikteki çalışma şekline uygunluk sağlamaları halinde planlamadan istisna olarak sağlık kuruluşunda kadro dışı geçici çalışmalarına izin verilir. Bu çalışma izni tabip ve uzmanlara yönelik bir hak olup sağlık kuruluşuna müktesep kadro hakkı vermez. Bu tabip ve uzmanlar öncelikle sağlık kuruluşunun müktesep kadrosunda tabip veya uzman bulunmaması halinde bu kadroya veya kadrolu çalışanın ayrılması durumunda ayrılanın yerine başlatılır. Bu şekilde çalışan tabip ve uzmanın bulunduğu özel hastaneden ayrılarak başka bir sağlık kuruluşunda çalışmak istemesi halinde çalışma belgesi iptal edilir.

DEĞERLENDİRME

1-Yönetmelikte hekimlerin kaç yerde çalışabileceğini düzenleyen maddelerde yer alan “1219 sayılı Kanununun 12nci maddesine uygun olmak kaydıyla...” ibaresi, kısaca “Tam Gün” Kanunu diye anılan 5947 sayılı Kanunla doğrudan ilgilidir. (Hekimlere çalışma yasaklarını getiren düzenleme 1219 sayılı Kanununun 12. maddesinde yer almaktaydı)

Bilindiği gibi “1219 sayılı Kanununun 12nci maddesine uygunluk” Anayasa Mahkemesi ve Danıştay 5. Dairesi tarafından farklı, Sağlık Bakanlığı tarafından farklı yorumlanmaktadır.

07.04.2011 tarihinde açıklanan Danıştay 5. Dairesinin nihai kararı ışığında en azından kamu kurumlarında çalışan hekimlerin muayenehane açmalarının önünde bir engel olmadığı açıklık kazanmıştır. Anayasa Mahkemesi kararından hareketle, özel sağlık kuruluşlarında çalışmanın da yasak olmaması gerektiği kanısındayız. (Ayrıntılı değerlendirme yazısı hazırlanmaktadır)

Kaldı ki bu Yönetmelik gereğince “1219 sayılı Kanununun 12. maddesine uygun olmak kaydıyla mesleğini serbest olarak icra eden hekimlerin, muayenehanesine müracaat eden hastaların teşhis ve tedavisini özel hastanelerde yapabilmesi” mümkün olduğuna göre; demek ki kamuda çalışan ve yanı sıra muayenehanesi olan bir hekim, özel hastanede de çalışabilecektir. (hastanın teşhis ve tedavisini özel hastanede yapabilecektir)

2- Hatırlanacağı gibi Yönetmelik bir yandan ne anlama geldiği, nasıl yorumlanacağı, nasıl uygulanacağı bir hayli tartışmalı olan “planlama” ilkesi getirmekte, diğer yandan her Yönetmelik değişikliğinde “planlama ilkesinin

istisnalarını” sıralamaktadır. Bu nedenle “istisna”lar, esas kuralın yerini almak üzeredir.

“Vakıf üniversiteleri ile özel hastane işbirliği” adı altında düzenlenen madde de, özel hastanelere “planlamadan istisna” olarak kadro vermek üzere “yaratılmış” maddelerden biridir. Düzenlemeye göre;

- Vakıf Üniversiteleri “*en fazla iki özel hastane ile*” işbirliği yapabilir.
- Bu özel hastanelerin “asgari 150 yataklı” olması aranır.
- Ancak aynı il sınırları içinde, aynı işverene ait birden fazla özel hastane bulunuyorsa, bu halde toplamda 200 yatağa ulaşılması aranır.
- Bu hallerde bu özel hastanelere **planlamadan istisna olarak; uzmanlık dalı ilavesi** yapılır ve
- Hastane toplam yatak sayısının ½’ si oranına kadar *ek kadro* tahsis edilir.

3- Yönetmelik tıpkı 14 Ocak değişikliklerinde olduğu gibi “*planlamadan istisna olarak sağlık kuruluşunda kadro dışı geçici çalışmalarına izin verilecek hekimlere*” yönelik de düzenleme getirmiştir.

Hatırlanacağı gibi 14 Ocak düzenlemesinde;

- 11.3.2009 tarihinden sonra bir sağlık kuruluşunda kadrosu olmadığı için, görev yaptığı özel hastanede kısmi zamanlı çalışma belgesi iptal edilenlerin,
- 28.2.2011 tarihine kadar müdürlüğe müracaat etmeleri halinde,
- Planlamadan istisna olarak, sağlık kuruluşunda kadro dışı geçici çalışmalarına izin verileceği belirtiliyordu.

7 Nisanda ise;

- Özel hastanelerde kısmi zamanlı olarak çalışan hekimlerin,
- Tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların,
- 11.3.2009 tarihinden sonra bir sağlık kuruluşunda kadrosu olmadığı için görev yaptığı özel hastanede kısmi zamanlı çalışma belgesi iptal edilenlerin,
- Müdürlüğe süresi içerisinde (28.2.2011 tarihine kadar) başvurmamış olsa bile,
- **2.5.2011 tarihine kadar** 1219 sayılı Kanununun 12. maddesine uygunluk sağlayarak buna dair belgelerini müdürlüğe sunarlarsa,
- Planlamadan istisna olarak, sağlık kuruluşunda kadro dışı geçici çalışmalarına izin verileceği düzenlenmiştir.

4- Görüldüğü gibi; hekimlerin çalışma hak ve özgürlüklerine yönelik engel ve kısıtlamalar aynen korunurken; Hastanelere yönelik olarak “ek kadro tahsisi” ve “uzmanlık dalı ilavesi” adı altında çok sayıda düzenleme yapılmıştır. Bu ek kadrolar tabi ki “planlamadan istisna”dır ve *bu kadroların hastane hekim kadrosu olarak değerlendirileceği* açıkça düzenlenmiştir.

Tüm bu düzenlemelerin; büyük hastane gruplarının (Vakıf Üniversiteleri ile işbirliği yapacak kadar büyük) lehine ve (tıpkı önceki seferlerde olduğu gibi) özel sağlık sektöründeki tekelleşme adımlarının bir parçası olduğu düşüncesindeyiz.
10.04.2011

**İstanbul Tabip Odası
Hukuk Bürosu**